

נייר עמדה (גרסה מס' II) בנושא :

שיפור ומיצוב תנאי העסקת סטודנטים בשירות המדינה לקידום הרפורמה בשירות הציבורי

מוגש מטעם נציגי סטודנטים עובדי המדינה בוועדה

הקדמה :

אנו, נציגי הסטודנטים עובדי המדינה, מתכבדים להגיש נייר עמדה זה, המתייחס לאוכלוסיית הסטודנטים המועסקים בשירות המדינה כחלק מהרפורמה בשירות הציבורי. נייר העמדה מציג את עמדתנו כסטודנטים עובדי המדינה, ככל שהדבר נוגע להליך הנדרש לשיפור השירות הציבורי. עמדותינו כפי שיובאו להלן מתייחסות כאמור להשלכות החוק, הרפורמה, התקנות והנהלים שיקבעו על העסקת סטודנטים בלבד.

אנו מאמינים כי ההעסקה במשרת סטודנט במשרדי הממשלה הינה עתודה תעסוקתית ומצפים כי הסטודנטים ישתלבו בהמשך במשרות ניהוליות ואיכותיות. הכנסת סטודנטים לתקני קבע במשרדים הממשלתיים בצורה ראויה והוגנת תביא להזרמת דם חדש לשירות המדינה ותעלה את מעמדו. אנחנו שמחים על המהלך המבורך בו תאפשר נציבות שירות המדינה לסטודנטים עובדי השירות להתמודד במכרזים בין משרדיים. המהלך מהווה שיפור משמעותי בתנאי העסקה ואפשרויות הקידום של הסטודנטים. אך לדעתנו התוכנית של הנציבות שגובשה לאחרונה תביא לתפוקות משמעותיות רק בעוד שנים מהיום ואיננה נותנת מענה ראוי ומספק.

לצערנו, כיום במשרדי הממשלה אין אופק תעסוקתי למרבית הסטודנטים כך שסטודנטים רבים מוצאים עצמם נפלטים מהמערכת בסיום התואר, למרות יכולתם להתאים לקליטה עתידית כעתודת כוח אדם איכותית. כמו כן, תנאי העסקתם כיום דורשים שינוי ומחשבה מחודשת.

גם ההסכם הקיבוצי החדש שנחתם ע"י ההסתדרות החדשה והאוצר בחודש אפריל האחרון, שכלל את סוגיית הסטודנטים ותנאי העסקתם לא הביאה לידי הסדרה של בעיות העומק בהעסקת הסטודנטים בחתך רוחבי במערכת.

לצד נייר עמדה זה, נבקש להדגיש סוגיה נוספת הדורשת מענה והיא כי כיום לא קיים גוף המאגד את הסטודנטים עובדי משרדי הממשלה ודואג לזכויותיהם. אלא, הייצוג מתבצע בפועל ע"י 'הסתדרות העובדים החדשה' מחד, ומנגד, ע"י התאחדות הסטודנטים והסטודנטיות בישראל, כאשר הסטודנטים נמצאים בין המוסרות. כך, הלכה למעשה, הסטודנטים פזורים כיחידים במשרדי הממשלה השונים בהעדר כל קשר ליתר הסטודנטים ואף לאלו המועסקים במשרד. בנוסף, רוב הסטודנטים אינם מודעים לזכויותיהם הבסיסיות. על כן, אנו פועלים בימים אלו לגבש מסגרת ארגונית לגישור על פער זה באמצעות וועד סטודנטים בשירות המדינה.

אנו סבורים כי הסדרת מעמד הסטודנטים ויצירת שיח סביב נושא תחולת תפקידנו בוועדת הכנסת ובשיח הפנימי במשרד תוביל להשבחת המערכת הציבורית לאורך זמן ובצורה יציבה, לצד עובדי המדינה הקבועים.

אנו תקווה שפועלנו במסגרת הוועדה יביאו ברכה וחיידוש למערכת הציבורית כולה

תמצית מנהלים :

נייר העמדה מציג את עמדתנו כסטודנטים עובדי המדינה, ככל שהדבר נוגע להליך הנדרש לשיפור השירות הציבורי. עמדותינו כפי שיובאו להלן מתייחסות כאמור להשלכות החוק, הרפורמה, התקנות והנהלים שיקבעו על העסקת סטודנטים בלבד.

להערכתנו לא הובאו בחשבון מלכתחילה מספר תחומים בקשר לייעוד, יצוב ומימוש הפוטנציאל בהעסקת סטודנטים בשירות המדינה. העסקת סטודנטים לא הובאה לקדמת השיח בנושא יישומה של הרפורמה בשירות הציבורי בדו"ח וועדת הרפורמה (2013) ובמסמך 'עתודות לישראל' ומטרתנו היא להציג את המענה הנדרש ליישום, וכן להעלות נקודות חשובות בתנאי העסקה העדכניים של סטודנטים כיום במגזר הציבורי.

אנו מבקשים לקדם ולעגן בחוק ובתקשי"ר שלושה נושאים מרכזיים:

1. יצוב מעמד הסטודנטים - בשירות המדינה

א. שימת דגש על וותק סטודנטים לתפקידי המשך בשירות המדינה.
ב. הסדרת ותק דרגה, מתן אפשרות לסטודנטים לגשת למכרזים בין משרדיים בצורה רוחבית.
ג. החשבת שנות העבודה במשרת סטודנט כשנות וותק לכל דבר ועניין.
כמו כן, אנו מבקשים כי בעת חישוב הוותק יחושבו גם שנים בשירות קבע בצה"ל, וכן שנות שליחות מטעם המוסדות הלאומיים.

2. תנאי העסקת הסטודנטים -

א. הגדלת רכיבי שכר הבסיסי' לשכר מינימום והעלאת קצובות.
ב. השוואת תנאי העסקה לתנאיהם של עובדי הקבע (לרבות ימי חג, ימי בחירה והצהרה, ימי מחלה, חופשה ומילואים, שעות נוספות, יציאות בתפקיד, תקנות ונהלים) - בכפוף לחלקיות המשרה.
כמו כן, השוואת כלל ההטבות להטבותיהם של עובדי הקבע, לרבות טיולים, ימי כיף למיניהם, שי בחגים, אפשרויות לביטוח וחניה.

3. בחינת היקפי העסקת סטודנטים בשירות המדינה -

א. שילוב סטודנטים הלומדים לתואר ראשון נוסף או לתואר משולב עם תואר שני כסטודנטים במערכת הציבורית.
ב. הארכת משך תקופת ההעסקה בהתאם לתואר ללא ההגבלה הנהוגה היום (עד 3 שנות העסקה ללומדים לתואר ראשון, ו-2 שנות העסקה ללומדים לתואר שני)
ג. האצלת סמכויות למנכ"לים - הסדרת מכסת השעות החודשיות: אנו מבקשים שתינתן אפשרות להעסקת סטודנטים לעבוד עד 140 שעות חודשיות כאשר ישנו צורך מערכתי, באישור מנכ"ל המשרד.
כמו כן, אנו מבקשים הגדלת מכסות התקנים לסטודנטים עם פיצולי תקנים למשרות של 50-70 שעות בלבד.

להערכתנו, העלאת מעמד הסטודנטים בשירות המדינה תועיל ותרענן את שורות השירות הציבורי בכוח עבודה איכותי, משכיל ובעל מוטיבציה.

פירוט נייר העמדה לסעיפים

לקידום, שיפור ומיצוב תנאי העסקת סטודנטים בשירות המדינה :

1. התייחסות לעניין המכרזים הבין-משרדיים :

א. נבקש לצמצם את דרישת הסף בפילוט המוצע ל- 12 חודשים במקום 18 חודשי ותק, תואר ראשון B.A. הינו 36 חודשים, תואר B.Sc. למשל הינו 48 חודשים. אולם - קליטת סטודנטים לעבודה נעשית לרוב רק בשנה השנייה ללימודים - משמע אין יתרה מספיקה לבצע 18 חודשי ותק למרבית הסטודנטים המועסקים. ולכן לדעתנו יש לצמצם את דרישת הסף לפילוט המוצע.

ב. נבקש להרחיב את הפילוט שמתקיים, להיקף כוח העסקה של 30% מהמשרות המתפרסמות, ללא תלות בכמות משרדים כפי שמתוכנן, למשרות ומקצועות ספציפיים.

ג. נבקש להכליל בהגדרות הוותק - וותק צובר, למשל אם סטודנט עבר בין משרדים, זכאותו של הוותק לגשת למכרז נצברת בין התקופות, כלומר תקופת הוותק לא תהיה מוגדרת- כתקופת וותק רציפה. הדבר נפוץ גם כן לאחר ההשתלבות בסיום תכניות ההעשרה.

ד. נבקש להגדיר כי סטודנט לתואר שני או לתואר ראשון שסיים לימודיו - יוכל להתמודד על מכרז בין-משרדי, תוך הכרה בתנאי הסף - למרות שאין ברשותו את התעודה האמורה. העסקתו בפועל תבצע רק לאחר שהמציא את האישורים האמורים לסיום חובותיו לתואר. מומלץ כי לטופס הגשת המכרז תצטרף הצהרת סטודנט על תנאי זה.

ה. סטודנט בשנתו האחרונה ללימודים - יוכל למשוך את תקן העסקתו, ברציפות - עד מילוי התקן שאליו הגיש את מועמדותו ועד 3 חודשים ממועד סיום היותו לומד במוסד להשכלה גבוהה ובתנאי שהגיש מועמדותו למכרז, בכדי לגשר על הפער בין סיום לימודיו בפועל לכניסתו למערכת.

2. לעניין הרחבת ההגדרה של סטודנט -

א. ע"פ התקנות הנוכחיות סטודנטים בעלי תואר ראשון הלומדים לתואר ראשון נוסף (נפוץ מאוד בפקולטות לרפואה, משפטים וכלכלה) או הלומדים במקביל לתואר הראשון לתואר שני, אינם יכולים לעבוד במשרות סטודנט בשירות המדינה - זו הגבלה משמעותית מאוד, המדירה רבים משירות המדינה למרות שכלל לא ברור כיצד היא משרתת אינטרס ציבורי או מערכתי כלשהו. אנו מבקשים שגם לסטודנטים בעלי תואר ראשון הלומדים לתואר נוסף תינתן האפשרות לעבוד במשרת סטודנט (הבעיה חמורה אף יותר במקרה של סטודנטים הלומדים במסלול דו- חוגי אשר סיימו תואר אחד אך ממשיכים בתואר הנוסף הנאלצים להתפטר בגלל נוהל זה).

מדובר בהגדרה המפלה לרעה קבוצה משמעותית מתוך אוכלוסיית הסטודנטים בישראל. צעירים רבים פונים כיום למספר אפיקי לימודים (במקביל או לא) על מנת להגדיל את סיכוייהם בשוק העבודה התחרותי. בעודם עושים זאת, הם אינם יכולים לעבוד בשום משרת סטודנט במוסד ממשלתי כלשהו. יש לציין כי מבחינת מוסד הלימודים ומוסדות אחרים (חברות תחבורה ציבורית, בנקים וכדומה) הם נחשבים כמובן לסטודנטים.

אנו מבקשים לשנות את הגדרת הסטודנט להגדרה המקובלת: "תלמיד הלומד לקראת תואר אקדמי במוסד מוכר".

3. העלאת איכות המכרזים -

א. כיום הפרטים המפורסמים בתוכן המכרזים על משרות סטודנטים אינם מלאים ומקיפים דיים, דבר המקשה על הסטודנטים להבין לאיזה תפקיד הם מציעים אליו מועמדות בשלב הראשוני, מה היקפי הפעילות בו, תחומי אחריות, תכולה וכו'. נבקש להגדיר פורמט קבוע, ע"י הנציבות שישמש לפרסום מכרזים.

ב. נבקש להגדיר זמן מענה סביר לכל מכרז, לא יתכן שיש מכרזים שנפתחים והעדכון/הזימון לראיון מתבצע רק לאחר 3 חודשים משליחת קורות החיים למשרה, אם בכלל. הדבר מהווה זילות של קבלה לעבודה והיחס כלפי המשרות והסטודנטים השולחים קו"ח. לדעתנו יש להגדיר SLA נפרד למכרזי סטודנטים בשונה מהמכרזים הסדורים הכללים.

ג. נבקש כי יעוגן כי נציבות שירות המדינה תצטרך לתת את אישורה למשרות סטודנט שאינן מקצועיות - כגון איוש מוקדים טלפונים ומשרות הדרכה - ע"פ עיסוקים שיוגדרו. הדבר יוכל לסייע למצוקת התקנים של עובדי הקבע ולייצוב מעמד הסטודנטים כמי שאינם מ'מלאי חורים' ומחליפי תקני קבע.

ד. אנו מבקשים כי כלל מכרזי משרות סטודנטים יופיעו ויכללו במערכת הגיוס הממוחשבת של הנציבות, ולא רק משרות מאגר ובחנתך מקצועי, כפי שמבוצע כיום לאחר הכנסת הפיילוט לביצוע.

ה. כמו כן אנו מבקשים כי סטודנטים יוכלו להתמודד על מילויי מקום, בעדיפות לאדם מחוץ למערכת לתפקיד זמני זה, במידה והתפקיד, הדרישות והצורך מאפשר זאת.

4. שינוי שיטת חישוב וותק סטודנטים -

לדעתנו יש לבצע שינויים לחישוב הוותק של סטודנטים עובדי המדינה:

א. יש להכליל את תקופות השירות בצבא הקבע ותקופות מקבילות כגון שליחי המוסדות הלאומיים בתקופת הוותק לעובד – דבר אשר יגביר את הביקוש להשתלבות סטודנטים שהיו קצינים/נגדים בצבא ומובילים בחברה האזרחית אשר הינם בעלי ראייה מערכתית, במערך שירות המדינה בדרג הנמוך.

ב. שנות ניסיון ודרג - רוב המשרדים אינם מתייחסים לשנות עבודת סטודנט כשנות ניסיון. יש לוודא הכנסת ההתייחסות לשנות עבודה כסטודנט כשנות ניסיון לתקשי"ר ולתקנות חובת מכרזים. וכן, יש לבצע את המהלך גם רטרואקטיבית בהכרה זו.

5. הארכת משך תקופות העסקה בהתאם לתואר וסיום העסקה -

א. כיום תקופת העסקת סטודנט היא עד לסיום התואר או עד 3 שנות העסקה בתקן סטודנט. אנו ממליצים כי **קריטריון שנות סיום העסקה יבוטל**, כך יושארו סטודנטים למקצועות ארבע וחמש שנתיים (סטודנטים להנדסאות, אדריכלות, משפטים וכו') במערכת, דבר זה להערכתנו, יביא בין השאר לצמצום תחלופת כ"א בתדירות גבוהה כמענה לנקודת תורפה למשרות שעתיות כמשרות סטודנטים.

ב. כמו כן סטודנטים רבים כיום, מאריכים את לימודיהם מעבר לזמן התקני, בשל הצורך לעבוד במקביל לתקופת הלימודים. לאור העובדה הזו, נראה כי ראוי להאריך את תקופת העסקה המקסימלית, בשנה נוספת לפחות. ההסכם הנוכחי קובע כי העסקת הסטודנטים תופסק בתאריך ה-30 לספטמבר בכל שנה. כמו כן, סטודנט בהפסקת לימודים אינו יכול להיות מועסק בהתאם להסכם. הצורך במגבלה הזו לא ברור, כיוון שסטודנטים ממילא מועסקים לתקופה מוגבלת. אנו מבקשים לשנות את הסעיף, כך שניתן יהיה להעסיק את הסטודנטים ברצף במהלך תקופת הלימודים (בכפוף להצגת האישור הרלוונטי).

6. מכסת תקן שעות ההעסקה לסטודנט -

א. אנו מבקשים כי תתבצע הרחבת מכסת השעות החודשיות לסטודנט עד 140 שעות באישור מנכ"ל המשרד הרלוונטי, בכפוף לאישורו בכתב של הסטודנט.

המצב כיום -

סטודנט יכול להיות מועסק עד 96 שעות חודשיות, ועד 120 שעות באישורו, בחופשות הסמסטר המוגדרות סטודנטים יכולים להיות מועסקים עד 135 שעות בלבד. לאור מגבלת השעות נוצר מצב בו לא רק שישנם סטודנטים המועסקים מעבר ל-120 שעות חודשיות בצורה שאינה תקנית (במחלקות בהם לסטודנטים מקום מרכזי ותפקידים חיוניים), אלא, אף ישנם סטודנטים שנדרשים בתפקידם לעבוד מעל מכסת השעות הקבועה בתקן - 120 שעות ולא משולמים להם שעות נוספות או שכר שהוא, הדבר הינו מנוגד לכל חוק או מסגרת התנהלות תקינה.

ב. אנו מדגישים שיש לפעול כך שמכסת ההעסקה והעמידה בסך השעות לא תפגע בסטודנטים המסוגלים לעבוד פחות שעות בחודש, בקליטה שלהם למשרה ובעמידה במכרז הבסיסי- וכן עמידה בדרישות האקדמיות של המל"ג והמוסדות האקדמיים המצופות מהם לנוכחות והישגיות בלימודי התואר, אנו מבקשים פיקוח של נש"מ על נושא זה והגדרת הגדרות מעשיות על מנכ"לי המשרדים בהתאם.

ג. כמו כן אנו מבקשים הגדלת מכסות התקנים לסטודנטים עם פיצולי תקנים למשרות של 50-70 שעות בלבד על חשבון משרות מלאות - וזאת בשל כך שיש מצוקות אמתיות לחלק מהסטודנטים במקצועות 'עמוסים' להשתלב המערך שירות המדינה דבר היוצר מציאות שבה יעלו את מקסימום השעות זה יהיה פשוט בלתי אפשרי להעסקה עבורם במהלך התואר והסטודנטים האלה יפלטו מהמערכת.

יש לציין כי כיום לסטודנטים קיימת אפשרות בחירה באם רצונם לעבוד יותר מ-96 שעות- ע"פ נוהל ההעסקה של נש"מ, אולם הנוהל לא נאכף ואין לו משמעות בפועל.

7. מתן קורסי הכשרה מקצועיים ברמה הרוחבית לסטודנטים המועסקים -

יש לפעול לעידוד אופק תעסוקתי של סטודנטים במשרדים.

כיום סטודנטים אמנם צוברים פעמים רבות ניסיון מקצועי בעבודתם, אך אינם זוכים להכשרה מקצועית כלשהי או לאופק תעסוקתי. אנו מבקשים כי נציבות שירות המדינה תקדם תכניות צוערים מקצועיות ברמת המשרדים שתאפשר לסטודנטים לקבל הכשרה וחניכה מקצועית במשרדים עצמם. כמו כן תיצור אופק תעסוקתי במגזר הציבורי - ע"י ביצוע של ימי עיון רוחביים עבור סטודנטים עובדי משרדי ממשלה לצורך פיתוח עתודה ניהולית. הסברה על המגזר הציבורי, מסלולי קידום ומעבר. אופק תעסוקתי עבור הסטודנטים, לא להתייחס בתור כוח עבודה זול אלא בתור כוח עבודה איכותי המעוניין להתקדם במגזר הציבורי.

אנו מבקשים הגדרות ויעדים כמותיים מוגדרים בתוכנית העבודה של הנציבות להיקף פעילות הסברה שנתיות וימי זרקורי, לאוכלוסיות סטודנטים מועסקות ואוכלוסיות סטודנטים במוסדות ההשכלה הגבוהה.

כמו כן מתן עדיפות להשתלבות ב'תכניות צוערים' בתקן עדיף למועמדים מן החוץ עם הקצאות משרדיות לאוכלוסיות אלה בהקצאת מנכ"לים, בייצוגיות שתיקבע, תוך בניית מערכי השתלבות ואופק תעסוקתי ייעודי להשתלבות הסטודנטים בתוכניות ההכשרה.

8. השוואת תנאי העסקה של הסטודנט להעסקה של עובדי המשרדים הקבועים :
(בהתאמה להיקף המשרה. לרבות: ימי חג, שלג, ימי מחלה, שעות נוספות)

נקדים ונסביר כי ע"פ חוזר הנש"מ מוגדר כי התשלום היומי בעבור ימים בהם הסטודנט איננו נמצא, ניתן לו תשלום לפי הגדרתם ל"חלקיות משרה", לצורך העניין להלן נוסחת החישוב:

$$\frac{\left(\frac{\text{SUM_hours_in_last_3_months}}{186}\right)}{3} \times 8.5 = \text{Payment_hour_per_Day}$$

כך - שבחישוב הסופי מקסימום השעות עליהם ניתן לקבל שכר הוא כ- 5.5 שעות ליום עבודה מקסימאלי. בהתאם לזאת, סטודנט המגיע למשרד ועובד 120 שעות בחודש, 8.5 שעות ויותר מידי יום, 14 ימים בחודש, אינו מקבל שכר בגובה ממוצע השעות 'האמיתית' שלו.

לפיכך, נבקש לבצע את השינויים הבאים ולבטל את ההתחשבות ב"חלקיות המשרה" לעניין החישוב:

א. ימי חג - סטודנטים זכאים לתשלום על ימי חג רק אם לא הגיעו למכסת השעות החודשית שלהם וכן לא בשלושת החודשים הראשונים לעבודתם (סעיף 10 לנוהל) בעוד עובדים זכאים לתשלום על ימי חג ללא סייגים, כנ"ל לגבי חופשה מרוכזת (סעיף 32.15 לתקשי"ר). אנו מבקשים להשוות את זכותנו בנושא לכלל העובדים במגזר הציבורי ולקבל תשלום על ימי חג ללא קשר למספר שעות העבודה בחודש הרלוונטי.

ב. ימי הצהרה - סטודנטים זכאים אינם זכאים ליום הצהרה בעוד עובדים זכאים לשני ימי בחירה ושני ימי הצהרה (יום הצהרה הוא כמו יום מחלה בתשלום מלא שלא דורש הוכחה כלשהי אלא 'הצהרה' בלבד על היעדרות). דרישה זו הגיונית מתמטית לאור העובדה שרוב הסטודנטים עובדים כשני שלישי משרה (120 שעות בחודש), נציין כי בחלק מהמשרדים ניתן יום הצהרה לסטודנטים ע"ח המשרד – **אין אחידות במערכת.**

ג. ימי מחלה, חופשה ומילואים - הנוסחה לפיה מחושבות השעות כעת היא לפי משרה מלאה. משמע, שגם אם סטודנט עבד במשך שלושת החודשים האחרונים לפני החישוב 120 שעות כל חודש, הוא לא יקבל יום עבודה מלא בחישוב ימי המחלה, חופשה ומילואים. זאת, מכיון שהחישוב נעשה בהתאם ליחס שעות המשרה של הסטודנט מתוך משרה מלאה ולא מתוך משרה מלאה של סטודנט (קרי 120-96 שעות בהתאם לתנאי העסקתו של אותם סטודנט/ית).

המשמעות של שיטת חישוב זו הינה שסטודנטים מקבלים שכר חלקי על ימי מילואים למרות שבפועל הפסידו ימי עבודה מלאים. דרישתנו הינה שלצורך חישוב ימי חופשה, מחלה ומילואים יתבצע לסטודנטים חישוב ביחס להיקף משרתם ולא ביחס לחלקיות השעות שביצעו ביחס למשרה מלאה.

ד. ימים חריגים - סטודנטים מקבלים חופשות במקרים חריגים כגון ימי "שלג", חופשות מרוכזות וכו' רק בימים בשבוע בהם היו אמורים לעבוד (למרות שלסטודנטים רבים אין ימי עבודה קבועים) בעוד עובדים מקבלים כסף על כל יום רלוונטי. אנו מבקשים שתנאי הסטודנטים יושוו לאלו של העובדים במקרים אלו ושהדבר יוכנס לנוהל העסקת סטודנטים ולתקשי"ר במיוחד לאור העובדה כי בשלג לפני שנתיים סירב נציב שירות המדינה לאשר כל תשלום לסטודנטים על ימי השלג.

ה. שינוי סעיף 27.213 לתקשי"ר - עובד המועסק ביום מנוחה שבועי, ביום העצמאות או ביום מועד, זכאי ל-75% משכרו הרגיל בעד כל שעה של העסקה כנ"ל שאינה בלילה, ול-100% משכרו הרגיל בעד כל שעה של העסקה כנ"ל בלילה (175%). אולם עובד המקבל שכר סטודנטים, זכאי לתשלום 50% בלבד משכרו הרגיל בעד כל שעת העסקה כנ"ל (150%), בין ביום ובין בלילה. **דבר זה אינו הוגן והגון ומפלה בין עובדים.**

ו. הגדרת שעות נוספות - קיימים משרדים בהם על הסטודנטים לבקש אישור מהממונה בכדי לבצע שעות עבודה נוספות (הנכללות בתוך 120/96 השעות כמפורט בחוזה), אין אחידות בדבר זה במשרדי הממשלה והרשויות, דבר המוביל לכך שמרבית הסטודנטים יוצאים בשעות מוקדמות יותר אשר פוגעות בהתנהלות החודשית מבחינת הזמנים.

עיקר המורכבות היא שללא האפשרות לקבל שעות נוספות בהעסקה, סטודנטים בתקן של 120 שעות יוכלו להגיע למכסת השעות רק אם יועסקו 14 ימים בחודש לכל הפחות.

כאשר הסטודנט מוגבל לעבודה בשעות נוספות יהיה על הסטודנט להשלים את השעות לקראת סוף החודש ולהיעדר מהלימודים ע"מ להגיע לרף זה, דבר שאינו מאפשר גמישות.

ז. הסדרת תשלום ימי חופשה - ע"פ חוק חופשה שנתית ס' 10 (א) "המעסיק חייב לשלם לעובד בעד ימי החופשה דמי חופשה בסכום השווה לשכרו הרגיל" – כרגע החישוב עומד על 4.5 שעות עבודה בעבור כל יום חופש לסטודנט לערך. כאשר בפועל יום העבודה הרגיל של מרבית הסטודנטים הוא 8 שעות ומעלה, הדבר נובע כאמור מחישוב חלקיות המשרה.

כיום סטודנטים אינם מקבלים ימי חופשה בפועל, אלא מקבלים תמורתם תשלום יחסי, אנו מבקשים כי הסדר זה ישמר ובנוסף יינתן לכל סטודנט מימוש בפועל של **שני ימי חופשה לבחירתו** במועד המתאים לו, אנו סבורים שכך יינתן לסטודנטים גמישות תעסוקתית ופנאי, ביחוד בעת תקופת הבחינות. (יצויין כי ההסתדרות החדשה פועלת בימים אלו להכרה ביום חופש אחד בלבד)

נבקש לחדד סוגיה נוספת באותו עניין - אם בעקבות ההליך שהצענו לעיל תתבצע הגדלה של טווח ההעסקה כאשר החוזה האישי לסטודנט מתבצע במסגרת חידושי חוזה כל פרק זמן מסוים סטודנטים שיעבדו למעלה מ-5 שנים, במצטבר, לא יהיו זכאים ל-16 ימי החופשה בהתאם לוותק, והדבר יפלה סטודנטים אלו.

ח. יציאה בתפקיד - בחלק מהמשרדים הממשלתיים קיים איסור גורף לסטודנטים לצאת מהמשרד במסגרת עבודתם (לפגישות, לסיורים מקצועיים, לימי עיון). עובדה זו פוגעת בהכשרה המקצועית של הסטודנט במשרד ומגבילה את תחום פעילותו ומשימותיו. מעבר לכך, במקרים בהם היציאה בתפקיד היא הכרחית או מוטלת על ידי המנהל הישיר - הסטודנט אינו מקבל שכר על השעות מחוץ למשרד בטענה שאין אפשרות לאמרכלות לאשר תשלום על שעות עבודה אלו. אנו מבקשים לבחון את הסוגיה מחדש ולהסיר את המגבלות על יציאות בתפקיד.

ט. הכרה ברצף זכויות במעבר בין משרדים - במעבר בין משרדים בפועל יוצא שהרבה פעמים לא מכירים ברצף זכויות המגיעות לסטודנט והזכויות "מתאפסות". למשל זכויות המגיעות לו רק לאחר שלושה חודשי עבודה (כמו הזכות לקחת יום בחירה), צריכות לחול החל מיומו הראשון במשרד אליו עבר, שכן הוא נשאר כעובד בשירות המדינה.

9. קידום תעסוקה הוגנת ללא הפליית תנאים ומתן אפשרות לסטודנטים להשתתף בכל פעילויות המשרד -

א. כיום בחלק מן משרדי הממשלה, ע"פ החלטת מנכ"ל, השתתפות סטודנטים אינה תמיד זהה לעובדי הקבע - בטיולים, ימי כיף, יום העובד, יום האישה. זאת, בנוסף לאי קבלת שי שווה לכלל העובדים בחגים וקבלת כלל ההטבות שמקום העבודה מעניק (כולל אפשרויות לביטוח וחניה במשרד).

ב. ישנם משרדים בהם הסטודנטים לא מקבלים כרטיס עובד מטעמי חיסכון אלא "כרטיס זמני" ללא פרטים מזהים (לדוגמה משרד המשפטים) גם מעבר לזמניות של 3 חודשים. דבר המעכב אותם מידי יום בבידוק הביטחוני (זמן ללא תשלום, מכוון שלרוב אין יכולת להעביר כרטיס לפני הבידוק). אנו מבקשים שלכלל העובדים יינתנו כרטיסי עובד מיום העסקה הראשון או לאחר תקופת השהייה מוגדרת ומעוגנת בהתאם לשאר עובדי המשרד.

אנו מבקשים שתכנס הוראה האוסרת על כל אפליה של הסטודנטים בפעילויות המשרד, במתנות, בחניה, בשירותים הניתנים או בשי המחולק לעובדים - הנחיה זו תוכנס לנוהל העסקת הסטודנטים של נשי"מ ולתקשי"ר ותאכף (כיום יש נוהל - בחוזר אוצר, אך איננו חלוט וברור דיו).

10. העלאת קצובות -

א. אנו מבקשים לשקול העלאת גובה קצובות הביגוד האש"ל והטלפון האישי לסטודנטים, מתוקף כך שהיחסיות של קצובות אלו היא לפי יחסיות לפי שעות העסקה ולא גלובלית, התאמת המצב לתשלום קבוע יעודד להשתלבות בתנאי העסקה של האוכלוסייה בכך שיועלה את שכר הסטודנטים לכיסוי הוצאותיהם האמיתיות על השירותים הנ"ל.

ב. כיום ישנה תקרה להחזרי נסיעות העומדת על כ-25 שקלים ליום. בפועל, ישנם סטודנטים שעוברים תקרה זו ונאלצים לשלם הרבה כסף על נסיעה לעבודה (למשל סטודנטים שעובדים בירושלים אך גרים בת"א או ב"ש). אנו מבקשים כי יינתן השלמה לסכום מלא לשכר הנסיעות של הסטודנטים.

11. הסדרת שכר והסדרי תשלומים -

א. להבנתנו נחתם הסכם שכר קיבוצי חדש, בו יוגדר כי שכר סטודנט יהיה גבוה בשקל משכר המינימום השעתי הנהוג במשק. - דבר הראוי ביותר, אך נבקש לחדד ולבקש כי בהסכם זה המתגבש יקבע כי תוספות השכר לסטודנטים יישארו ללא שינוי, וכי תוספות הוותק לשנת לימודים ולתואר (ראשון/שני) אינם יפגעו. אנו מבקשים כי הגדרת שכר זו תחול על שכר הבסיס לחישוב בלבד ולא על הסך הכללי. תוספות אלו מהוות תמריץ לסטודנטים, להשתלבות במערך שירות המדינה הן לפי שנת לימודים והן לפי התואר (ראשון/שני), דבר שלהבנתנו מתבטל במסגרת החוזה.

ב. אנו מבקשים כי נוהל האוצר 13.1.3, לעניין אופן תשלום שכר לסטודנטים (סעיף 4.18) ייאכף, כיום ישנם משרדים שאינם פועלים לפיו, דבר הפוגע חד משמעית בסטודנטים ולעיתים גובל בהלנת שכר לשמה.

ג. אנו מבקשים מהנציבות ומהאוצר לבחון את שיטת תשלומי המקדמות לסטודנטים מחדש, ולגבש המלצות לנושא קיזוזי המשכורות למפרע.

12. פרסום זכויות הסטודנטים המועסקים וריכוז תמונת מצב עדכנית -

א. היום לצערנו אין מסמך ממשלתי מטעם הנציבות המפרט את כלל הזכויות של הסטודנטים המועסקים, אנו ממליצים כי ירוכזו כלל התקנות מהתקשי"ר לידי מסמך מרכזי אחד אשר יפורסם לסטודנטים פעמיים בשנה.

ב. כמו כן אנו ממליצים על יצירת דף אינטרנט בתוך אתר נציבות שירות המדינה, שיכלול את כל הזכויות של סטודנטים, כולל חלון שבו יועלו קישורים למשרות החדשות (אפשר שיקושר ישירות מהדף של המשרות ללא מכרז או מתוך מערכת המכרזים עצמה).

ג. במהלך עיסוקנו בנושא הסטודנטים התברר לנו כי בנציבות שירות המדינה אין מידע מרכזי על כמות הסטודנטים המועסקים בשירות המדינה באופן ראוי, כך שהפילוחים הכמותיים-מספריים שקיבלנו לא היו מלאים וחלקיים בלבד, על כן לא היה ביכולתנו לציין אותם במסמך זה ולגבש מסקנות, המידע החלקי שאין בידי הנציבות והיה ראוי שהיה מגובש לידי תמונת מצב כוללת הוא בין היתר – מהם כמויות התקנים המאוישות כיום בחלוקה לפי משרדים רשויות וכו', מהי התפלגות התארים (כגון B.A, B.sc) לתארים המועסקים (וכן פילוח לפי שנת לימודים בהתאם) מהי התפלגות מוסדות הלימוד, מהו כמות ימי העסקה ממוצעת לסטודנט בחודש, שנתי ע"פ חודשים, מה היקף השעות הממוצע לסטודנט בחודש, שנתי ע"פ חודשים ועוד.

אנו ממליצים לוועדה לדרוש לקבל נתונים אלו מהנציבות בצורה עיתית ולקבוע כי הנציבות תצטרך לגבש תמונת מצב תמידית בשגרת העבודה וכן לפרסם אחת לחצי שנה/שנה את היקפי העסקת הסטודנטים והחתכים הרלוונטיים באופן מבוקר לכנסת, לוועדת העבודה והרווחה או לוועדה קיימת אחרת.

לסיכום,

סטודנטים המועסקים בשירות המדינה הינם כוח אדם איכותי, משכיל, בעל ניסיון במערכת הציבורית ובעל פוטנציאל שיש לממשו.

להערכתנו, העלאת מעמד הסטודנטים בשירות המדינה תועיל ותרענן את שורות השירות הציבורי בכוח עבודה איכותי, משכיל ובעל מוטיבציה.

בברכה ובכבוד,

נציגי הסטודנטים בוועדת הכנסת המיוחדת לעניין הרפורמה בשירות המדינה

בראשות ח"כ רועי פולקמן.

מסמך זה מתבסס על המסמכים הבאים :

1. חוזר נשי"מ מס' 4/2009 (הכולל את חוזר 2006-568) בנוגע להעסקת סטודנטים, מיום ה-17/12/2009.
2. ההסכם הקיבוצי שנחתם בין ההסתדרות החדשה והתאחדות הסטודנטים מול הממונה על ההסדרים, מיום ה-3/11/2009.
3. מכתב התאחדות הסטודנטים, בנוגע להעסקת סטודנטים בשירות המדינה, 2013.
4. הוראת משרד האוצר, החשב הכללי תכ"מ-13.1.3, מהדורה 04.
5. דוח וועדת הרפורמה לשיפור מנגנוני ניהול ההון האנושי בשירות המדינה, יוני 2013.
6. טבלאות שכר סטודנטים, עדכניות, מיום - 1/07/2013.
7. הודעה לתקשורת של ההסתדרות החדשה מיום ה-25/12.15, בנוגע להישגים בהסכם הציבורי.
8. מסמך 'עתודות לישראל' – ניסן תשע"ו, אפריל 2016.

לגישה מקוונת למסמכים עליהם התבססנו, ניתן להיכנס לקישור : <http://tinyurl.com/students-doc>